

Hoe om te gaan met een Wilsbeschikking / Wilsverklaring / Testament / Codicil

Door P.F.v.d.Meer jr

Pietermeer555@gmail.com

www.pentahof.nl

Dit is uitgave no. 1313 van
stichting vd Meer-Pentagram /
het Lage LandenLeerhuis
Datum 15-10-2022

In deze brochure wil ik mijn standpunten uiteen zetten over hoe om te gaan met een wilsbeschikking / wilsverklaring / testament of codicil. Er zijn verschillen tussen een wilsbeschikking, een wilsverklaring, een testament en een codicil. Deze verschillen zal ik niet uit één gaan zetten. Het gaat mij erom om eens te kijken welke rechten of plichten en welke verantwoordelijkheden je hebt als nabestaande wanneer je geconfronteerd wordt met een wilsbeschikking, wilsverklaring, testament, codicil, nalatenschap of erfenis. Voor het gemak gebruik ik in de verdere tekst de term wilsbeschikking, maar dit kan dan ook één van de hiervoor genoemde documentsvormen zijn.

De morele plicht.

Kort gezegd is een wilsbeschikking een document waarin een persoon zijn wil bekend maakt wanneer hij of zij daar persoonlijk niet toe in staat zou zijn. Bijvoorbeeld de wil wat er tijdens ziekte moet gebeuren of wat er na zijn of haar overlijden moet gebeuren met onroerende of roerende goederen.

Wanneer ouders een wilsbeschikking nalaten, is het de morele plicht van kinderen om deze wilsbeschikking uit te voeren zover als dat binnen de redelijke en menselijke maatstaven mogelijk is, in ieder geval zou het streven horen te zijn om de wensen, van degene die de wilsbeschikking opstelt, zo veel als mogelijk te vervullen. Hierbij zou het streven ook mogen zijn om voorbij je eigen mening(en) te gaan, omdat het gaat om het uitvoeren van wensen van een dierbare(n). Je eigen mening(en) doen er eigenlijk niet toe, mits de wensen van de degene niet onredelijk of onmogelijk zijn. Er zullen echter weinig ouders zijn die onredelijke of onmogelijke zaken in een wilsbeschikking zetten. Het kan wel voorkomen dat een wilsbeschikking voor het ene kind bevredigender uitpakt, dan voor het andere kind.

Men moet hierbij beseffen dat een kind geen rechten heeft. Een erfenis, indien deze er al is, moet je zien als een cadeau wat je krijgt, niet iets waar je recht op hebt. Er zijn ouders die schulden nalaten. Er zijn ouders die alles nalaten aan een ideeel doel, bijvoorbeeld een instelling,

stichting, vereniging, museum of universiteit. De kinderen krijgen dan niets. Dit is een keuze van ouders welke kinderen met respect hebben te accepteren. Of een kind het er mee eens is of niet, doet niets af of toe aan de wilsbeschikking.

Wanneer een notaris een wilsbeschikking voor leest en blijkt dat de opstellers van de wilsbeschikking alles hebben geschonken aan een ideeel doel, dan hebben de kinderen pech en rest hen niets anders dan acceptatie en door te gaan met het leven.

Een wilsbeschikking aan de kant schuiven, is respectloos en gewetenloos naar de overledene. Of deze wilsbeschikking juridische geldigheid heeft, doet er ten opzichte van het geweten of de morele plicht niet toe.

Wanneer er een wilsbeschikking is, dan hebben de kinderen de morele plicht om de gehele wilsbeschikking te accepteren en uit te voeren. Men kan niet een gunstig gedeelte wel doen en een ander ongunstig gedeelte niet.

De inhoud van de wilsbeschikking naar je eigen hand zetten die niet in lijn is met de strekking van de inhoud van de wilsbeschikking, zou ook niet mogen gebeuren. De inhoud van een wilsbeschikking is niet iets dat geruild kan worden of ingewisseld voor iets anders. Dat is niet respectvol naar degene(n) die de wilsbeschikking heeft opgesteld.

De inhoud van de wilsbeschikking.

In een wilsbeschikking kunnen ouders bepalen wat en hoe ze zaken nalaten aan hun kinderen. Ouders bepalen welk kind welk deel krijgt of wat er met hun nalatenschap mag gebeuren, wat de kinderen mogen uitvoeren. Ouders kunnen hierin kiezen om hun kinderen een gelijk deel te geven of om hun kinderen een verschillend deel te geven. Dit kunnen zij bijvoorbeeld bepalen op basis van het gedrag, levensstijl, betrokkenheid van hun kind. Gelijkheid is geen plicht of wet van Meden en Perzen.

Er zijn bijv. ouders die vanwege bepaald gedrag van hun kind, tot het besluit komen om hun kind te onterven. Dit zou bijvoorbeeld kunnen als ouders door hun kind in de steek gelaten worden of wanneer ouders

bestolen worden door hun kind of om andere redenen die ik niet kan bedenken. Ouders kunnen vele redenen hebben om kinderen te onterven of om ze niet een gelijkwaardig deel na te laten.

Welke keuze de ouders ook maken, de kinderen hebben dit, vanuit moreel oogpunt gezien, te respecteren. Wanneer dit niet gebeurt, is dit respectloos. Als kind of kinderen (nabestaanden) kun je wel gevoelens van onmacht of verontwaardiging voelen bij de inhoud van de wilsbeschikking als er sprake is van dat aan het ene kind meer wordt nagelaten dan aan het andere kind. Of als de nalatenschap aan een ideeel doel moet worden besteed. Naar mijn inziens is het zo dat deze gevoelens er mogen zijn, maar dat het meer over jou als persoon zegt: dat die gevoelens je zeggen dat jij zou kiezen voor een andere inhoud van de wilsbeschikking, dat jij andere normen en waarden hanteert dan degene die de wilsbeschikking schreef. Deze gevoelens zouden niet hoeven en mogen leiden tot het aanpassen van de wilsbeschikking. Dan zou je de inhoud van de overledenen aanpassen gebaseerd op je eigen normen en waarden en dat is moreel onverantwoord.

Gelijkwaardigheid.

Gelijkwaardigheid in een wilsbeschikking is een persoonlijke keuze van ouders. Wanneer ouders geen gelijkwaardigheid in hun wilsbeschikking nalaten, kunnen kinderen wel naar gelijkwaardigheid gaan streven, maar dan gaan zij in tegen de wensen zoals beschreven in de wilsbeschikking. Laten die kinderen die gelijkwaardigheid nastreven, dat dan zelf nalaten

aan hun kinderen.

Wanneer ouders geen gelijkwaardigheid in hun wilsbeschikking nalaten, hebben kinderen onderling geen enkele verantwoording om gelijkwaardigheid te bewerkstelligen of na te streven. Als ouders gelijkwaardigheid gewenst hadden, dan was dat verwoord in de wilsbeschikking. Als de keuze van gelijkwaardigheid er niet is dan is het nastreven er van niet in lijn met de wens van de overledene. Broers of zussen hebben geen enkel recht om gelijkwaardigheid van een andere broer of zus op te eisen.

In vroeger dagen was het heel gebruikelijk dat de oudste in een gezin, de opvolger was van het bedrijf. Deze oudste kreeg alles en zette het bedrijf voort. De oudste boerenzoon bijvoorbeeld, kreeg de boerderij. De overige boerenzonen hadden pech en werden meestal pachtboer of knecht.

Gelijkwaardigheid in de bijbel.

De bijbel leert ons geen gelijkwaardigheid bij een nalatenschap. De volgende drie voorbeelden laten geen gelijkwaardigheid zien.

Wanneer Izaak op zijn sterfbed ligt, wil hij zijn twee zonen gaan zegenen. Zij krijgen allebei een verschillende zegen.

De zegen voor Jakob:

Gen. 27:28 Zo geve u dan God van den dauw des hemels, en de vettingheid der aarde, en menigte van tarwe en most.

29 Volken zullen u dienen, en natiën zullen zich voor u nederbuigen; wees heer over uw broederen, en de zonen uwer moeder zullen zich voor u nederbuigen! Vervloekt moet hij zijn, wie u vervloekt; en wie u zegent, zij gezegend!

De zegen voor Esau:

Gen 27: 39 Toen antwoordde zijn vader Izak en zeide tot hem: Zie, de vettingheden der aarde zullen uw woningen zijn, en van den dauw des hemels van boven af zult gij gezegend zijn.

40 En op uw zwaard zult gij leven, en zult uw broeder dienen; doch het zal geschieden, als gij heersen zult, dan zult gij zijn juk van uw hals afrukken.

Wanneer Jakob op zijn sterfbed ligt, roept hij Jozef en diens twee zonen Manasse en Efraim. Deze twee zonen worden gezegend door Jakob met verschillende zegens:

Gen. 48: 8 En Jozef zeide tot zijn vader: Niet alzo, mijn vader! want deze is de eerstgeborene; leg uw rechterhand op zijn hoofd.

19 Maar zijn vader weigerde het, en zeide: Ik weet het, mijn zoon! ik weet het; hij zal ook tot een volk worden, en hij zal ook groot worden; maar nochtans zal zijn kleinste broeder groter worden dan hij, en zijn zaad zal een volle menigte van volkeren worden.

20 Alzo zegende hij ze te dien dage, zeggende: In u zal Israël zegenen, zeggende: God zette u als Efraïm en als Manasse! En hij zette Efraïm voor Manasse.

Wanneer Jakob op zijn sterfbed ligt en voelt dat hij gaat sterven, roept hij zijn twaalf zonen en geeft hen een zegen. Krijgen zij allemaal dezelfde zegen? Nee. Een ieder kreeg een zegen naar aanleiding van zijn daden en hoe ze in het leven stonden ten opzichte van hun ouders.

Gen. 49: 1 Daarna riep Jakob zijn zonen, en hij zeide: Verzamelt u, en ik zal u verkondigen, hetgeen u in de navolgende dagen wedervaren zal.

2 Komt samen en hoort, gij, zonen van Jakob! en hoort naar Israël, uw vader.

3 Ruben! gij zijt mijn eerstgeborene, mijn kracht, en het begin mijner macht; de voortreffelijkste in hoogheid, en de voortreffelijkste in sterkte!

4 Snelle afloop als der wateren, gij zult de voortreffelijkste niet zijn! want gij hebt uws vaders leger beklommen; toen hebt gij het geschonden; hij heeft mijn bed beklommen!

5 Simeon en Levi zijn gebroeders! hun handelingen zijn werktuigen van geweld!

6 Mijn ziel kome niet in hun verborgen raad; mijn eer worde niet verenigd met hun vergadering! want in hun toorn hebben zij de mannen doodgeslagen, en in hun moedwil hebben zij de ossen weggerukt.

7 Vervloekt zij hun toorn, want hij is heftig; en hun verbolgenheid, want zij is hard! ik zal hen verdelen onder Jakob, en zal hen verstrooien onder Israël.

8 Juda! gij zijt het, u zullen uw broeders loven; uw hand zal zijn op den nek uwer vijanden; voor u zullen zich uws vaders zonen nederbuigen.

9 Juda is een leeuwenwelp! gij zijt van den roefopgeklommen, mijn zoon! Hij kromt zich, hij legt zich neder als een leeuw, en als een oude leeuw; wie zal hem doen opstaan?

10 De schepter zal van Juda niet wijken, noch de wetgever van tussen zijn voeten, totdat Silo komt, en Denzelven zullen de volken gehoorzaam zijn.

11 Hij bindt zijn jongen ezel aan den wijnstok, en het veulen zijner ezelin aan den edelsten wijnstok; hij wast zijn kleed in den wijn, en zijn mantel in wijndruivenbloed.

12 Hij is roodachtig van ogen door den wijn, en wit van tanden door de melk.

13 Zebulon zal aan de haven der zeeën wonen, en hij zal aan de haven der schepen wezen; en zijn zijde zal zijn naar Sidon.

14 Issaschar is een sterk gebeende ezel, nederliggende tussen twee pakken.

15 Toen hij de rust zag, dat zij goed was, en het land, dat het lustig was, zo boog hij zijn schouder om te dragen, en was dienende onder cijns.

16 Dan zal zijn volk richten, als een der stammen Israëls.

17 Dan zal een slang zijn aan den weg, een adderslang nevens het pad, bijtende des paards verzenen, dat zijn rijder achterover valle.

18 Op uw zaligheid wacht ik, HEERE!

19 Aangaande Gad, een bende zal hem aanvallen; maar hij zal haar aanvallen in het einde.

20 Van Aser, zijn brood zal vet zijn; en hij zal koninklijke lekkernijen leveren.

21 Nafthali is een losgelaten hinde; hij geeft schone woorden.

22 Jozef is een vruchtbare tak, een vruchtbare tak aan een fontein; elk der takken loopt over den muur.

23 De schutters hebben hem wel bitterheid aangedaan, en beschoten, en hem gehaat;

24 Maar zijn boog is in stijvigheid gebleven, en de armen zijner handen zijn gesterkt geworden, door de handen van den Machtige Jakobs; daarvan is hij een herder, een steen Israëls;

25 Van uws vaders God, Die u zal helpen, en van den Almachtige, Die u zal zegenen, met zegeningen des hemels van boven, met zegeningen des afgronds, die daaronder ligt, met zegeningen der borsten en der baarmoeder!

26 De zegeningen uws vaders gaan te boven de zegeningen mijner voorvaderen, tot aan het einde van de eeuwige heuvelen; die zullen zijn op het hoofd van Jozef, en op den hoofdschedel des afgezonderden zijner broederen!

27 Benjamin zal als een wolf verscheuren; des morgens zal hij roof eten, en des avonds zal hij buit uitdelen.

28 Al deze stammen van Israël zijn twaalf; en dit is het, wat hun vader tot hen sprak, als hij hen zegende; hij zegende hen, een iegelijk naar zijn bijzonderen zegen.

Uitvoeren van een wilsbeschikking.

In de bijbel staat geschreven: Eert uw vader en uw moeder.....

Mijns inziens geldt dit tijdens het leven, maar ook na de dood van ouders. Vaak gebeurt het dat na het overlijden van één of beide ouders, de kinderen dan tot het besef komen dat ze tekort geschoten zijn in het eren van hun ouders. Ontberen doet waarderen. Het enige wat kinderen dan nog kunnen doen, is de wilsbeschikking eren en uitvoeren.

Het niet uitvoeren of het naar eigen hand willen zetten van een wilsbeschikking, is ongehoorzaamheid, want de wil en wens van de ouders wordt opzettelijk niet uitgevoerd om rede dat deze wilsbeschikking niet naar hun zin is, of volgens hen niet eerlijk is. Echter, een kind heeft niet het recht om te bepalen of een wilsbeschikking eerlijk is of niet.

De persoonlijke wensen van een afgestorvene zijn meer dan enige wet, zij zijn heilig. Nabestaanden hebben de plicht om de wensen van een afgestorvene te voldoen, ongeacht of deze wensen ten voordele of ten nadele zijn voor de nabestaanden. Aan deze plicht voldoen, is een daad van liefde, respect en gehoorzaamheid en geeft oprechtte voldoening met een rustig geweten. Deze eervolle plicht verachten is respectloos, liefdeloos en ongehoorzaamheid ten opzichte van de overledene. Marie Corelli: De schat des hemels.

Conclusie.

- Wilsbeschikking accepteren en uitvoeren is een morele plicht
- Erfenis is niet vanzelfsprekend
- Kinderen hebben geen recht op een erfenis, het is een kado
- Gelijkwaardigheid is niet vanzelfsprekend en geen verplichting

